

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2Tos/100/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5416010014
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5416010014.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Urbanovej a sudcov JUDr. Evy Kyselovej a JUDr. Vladimíra Kuráka, prejednal na neverejnom zasadnutí konanom dňa 4. januára 2017 sťažnosť odsúdeného B. C. proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 2Nt/1/2016 zo dňa 13.9.2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného B. C. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Dolný Kubín postupom podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh matky odsúdeného B. C., J. C. na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 2T/4/2013 z dôvodu, že nezistil existenciu novej skutočnosti, ktorá by nebola prebratá na hlavnom pojednávaní v pôvodnom konaní.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť odsúdený B. C.. Podaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 16.9.2016 a následne 21.11.2016, sťažnosť písomne odôvodnil. Prostredníctvom obhajcu uviedol, že konajúci súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s novými skutočnosťami o ktoré navrhovateľka, jeho matka, oprela podaný návrh. Predovšetkým s tým, že znalci neskúmali možnosť vplyvu fyzického násillia, ktorého sa na ňom opakovane dopúšťal jeho otec, a ktoré malo vplyv na jeho duševné zdravie. Obhajca uviedol, že rodinná anamnéza a predispozície odsúdeného na duševnú poruchu zdravia mohli byť aj genetické, pretože psychické problémy v rodine odsúdeného, najmä na strane jeho otca boli veľmi častým ochorením. Tieto skutočnosti vyšli najavo len v nedávnom období a znalci neboli s týmito konfrontovaní. Tvrdil, že absenciou vykonania nového znaleckého posudku, ktorým by boli zohľadnené jednak vplyvy dlhodobého fyzického násillia otca odsúdeného na jeho psychické zdravie v kombinácii nožnej rodinnej duševnej poruchy, došlo k zmareniu náležiteho zistenia skutkového stavu. Hlavným objektívnym dôvodom podania návrhu na obnovu konania bola dôvodná obava z neposkytnutia potrebnej liečby pre odsúdeného a z toho plynúceho nebezpečenstva recidívy. Odsúdený opakovane, krátko po prepustení z psychiatrických hospitalizácií spáchal činy podpaľačstva. Tvrdenia odsúdeného, že počas požiaru si oheň neužíval nie sú verifikované, sú len výsledkom jeho subjektívneho udávania. Vzhľadom na históriu podpaľačstva, vtieravé myšlienky niečo zapáliť, subjektívne udávané vzrušenie počas príchodu hasičov svedčia pre diagnózu pravej pyrománie. S pribúdajúcim vekom odsúdeného, a s pribúdajúcim počtom hospitalizácií súčasne narastá aj rozsah podpaľačskej činnosti. Uvedené môže znamenať, že pacient bol nesprávne diagnostikovaný a tým aj nesprávne liečený. Pri každej hospitalizácii bol primárne liečený ako alkoholik, v žiadnom zariadení podľa prepúšťacích správ nebola adekvátne riešená pyrománia. Vzhľadom na diagnostické závery psychológa a psychiatrov je zrejmé, že odsúdený má IQ tesne nad hranicou ľahkej retardácie, a tým si plne neuvedomuje dôsledky svojho konania a je narušená jeho schopnosť poučiť sa z vlastných chýb. Súčasne trpí organickým poškodením, pre ktoré je typické nevypočítateľné správanie. Pri pravdepodobnej pyrománii potencovanej etylizovaním je predpoklad opakovania činov podpaľačstva. Podľa sťažovateľa znalecké dokazovanie, resp. rozhodnutie prvostupňového súdu

tieto skutočnosti nijako nezohľadňuje. Zo znaleckých posudkov vyplýva, že pyrománia bola u odsúdeného vylúčená len na základe jeho tvrdenia, že pri ohni nebol, a neužíval si to. Žiadnym spôsobom však nebolo preukázané, že odsúdený skutočne pri ohni nebol, resp. jeho správanie pri založení ohňa. V tomto aspekte znalci verili tvrdeniam odsúdeného a prvostupňový súd sa týmito skutočnosťami nijako nezaoberal, ani ich nezohľadnil, hoci boli v konaní prednesené. Ďalej obhajca riešil otázku úzkosti odsúdeného. Podľa neho nemožno vylúčiť, že úzkosť u neho nevzniká pri túžbe zakladať oheň, čo mu spoločenské normy nedovoľujú. Tým u neho táto graduje, a následne ju rieši alkoholom. Alkohol teda nemusí piť pretože je závislý, ale preto, že chce túto úzkosť potlačiť. V prípade, keď si vypije alkohol, dochádza k odbrzdzeniu jeho túžby po založení ohňa a tento následne zakladá. Ani týmto sa znalecké dokazovanie a tiež rozhodnutie prvostupňového súdu nezaobera, a toto nezohľadňuje. Podľa obhajcu odsúdeného v znaleckom posudku neboli dostatočne vyhodnotené symptómy a prejavy pyrománie odsúdeného. Znaleckým posudkom bola nesprávne diagnostikovaná (iba) nepravá pyrománia odsúdeného s tým, že patologické symptómy a prejavy odsúdeného uvedené v znaleckom posudku odborné zdroje rozpoznávajú ako symptómy a prejavy pravej pyrománie. V ďalšom obhajca vymenuje skutočnosti, ktoré uvedenému nasvedčujú so záverom, že znalecký posudok sa nijakým spôsobom nevysporiadal s možnou pyromanickou recidívou odsúdeného a s rizikami s tým spojenými. Neliečenie pyrománie odsúdeného predstavuje vysoký morálny hazard zainteresovaných subjektov s recidívou pyrománie odsúdeného. Tento je nositeľom významných faktorov odôvodňujúcich nebezpečenstvo recidívy pyrománie. Z dôvodu prítomnosti viacerých symptómov pravej pyrománie je právnou povinnosťou súdu riadne skúmať a vyhodnotiť duševný stav a eventualitu recidívy pyromanického správania odsúdeného. Podľa sťažovateľa súdom uložený trest a hlavne uložené ochranné opatrenie - psychiatrické (protialkoholické) liečenie nenapĺňa nevyhnutný zákonom požadovaný účel ktorým, medzi inými je zabránenie o odradenie opakovaného páchania trestnej činnosti (podpaľačstva), vytvorenie podmienok na liečenie, výchovu a nápravu odsúdeného a tiež zabezpečenie ochrany osoby odsúdeného, jeho rodinných príslušníkov a spoločnosti pred možnou recidívou pyromanického správania. Práve nebezpečenstvo z neposkytovania potrebnej liečby pyrománie a z toho plynúce nebezpečenstvo recidívy pyromanického správania odsúdeného, a tiež vedomosť o tomto nebezpečenstve predstavuje hlavný dôvod spoluzodpovednosti orgánov činných v trestnom konaní, znalcov a súdu za budúce konanie odsúdeného, prípadnú medializáciu týchto prejavov a verejné volanie po vyvedení zodpovednosti za nečinnosť a odsúvanie riešenia problému, hoci na nebezpečenstvo recidívy boli príslušné orgány opakovane, obsiahlo a kvalifikovane upozorňované. Podľa sťažovateľa, takýmto postupom bola zmarená možnosť náležitého zistenia skutkového stavu veci, čo má za následok nezákonnosť a nesprávnosť prvostupňového rozhodnutia, pre ktoré pochybenia navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vec má vrátiť na ďalšie konanie.

K písomným dôvodom sťažnosti obhajcu odsúdeného, sa príslušný prokurátor nevyjadril.

Krajský súd ako súd nadriadený na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť napadnutého uznesenia, ako aj správnosť postupu konania, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť tohto uznesenia. Následne zistil, že sťažnosť odsúdeného bola podaná v zákonom stanovenej lehote, oprávneným subjektom, avšak je nedôvodná.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že krajský súd po splnení preskúmvacej povinnosti zistil, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, bolo vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Výrok, ktorým bol zamietnutý návrh matky odsúdeného J. C. na povolenie obnovy konania, zodpovedá stavu veci a zákonu. Takýmto rozhodnutiu nemožno vytknúť žiadnu procesnú chybu či nedostatok, pričom odôvodnenie rozhodnutia je zrozumiteľné, dostatočné a presvedčivé.

Nadriadený súd si osvojuje dôvody napadnutého uznesenia, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Zároveň považuje za nadbytočné správne závery súdu prvého stupňa vo svojom rozhodnutí opakovať, a to preto, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého stupňa a nadriadeného súdu tvoria jednotu a v prípade, ak si nadriadený súd osvojí správnosť záveru napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, je potom jeho úlohou zamerať sa na riešenie sťažnostných námietok odsúdeného a jeho obhajcu. Nadriadený súd na tomto mieste zdôrazňuje, že skutočnosť, že súd prvého stupňa nehodnotí vykonané dôkazy podľa predstáv odsúdeného a jeho obhajcu bez ďalšieho nie je dôvodom pre záver, že napadnuté uznesenie je nezákonné a nespravodlivé.

Žiada sa uviesť, že obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napraviť právoplatné rozhodnutie, ktoré je v rozpore so skutkovým stavom veci, pretože dodatočne vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy, ktoré v pôvodnom konaní súdu alebo prokurátorovi neboli známe, a teda v právoplatnom rozhodnutí sa ani nemohli brať do úvahy. Súčasne tieto nové skutočnosti sú také závažné, že odôvodňujú zásah do stability a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia.

Za skutočnosti súdu skôr neznáme v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. sa považujú také, ktoré neboli predmetom dokazovania alebo zisťovania pred rozhodnutím, ktorého sa týka návrh na obnovu konania. Takouto skutočnosťou je objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci.

Podľa súdnej praxe dôkazom súdu predtým neznámym môže byť okrem dôkazu doteraz nevykonaného aj dôkaz v pôvodnom konaní vykonaný, ale s novým obsahom, ako napríklad výpoveď svedka, ktorý v konaní o obnove v podstatných bodoch zmení svoju výpoveď, v ktorom prípade však musia byť predmetom hodnotenia aj dôvody, na základe ktorých došlo k obsahovej zmene výpovede. V konaní o povolení obnovy konania však súd nemôže preskúmať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, či sa súd pri rozhodovaní vyrovnal so všetkými okolnosťami a obhajobou, či rešpektoval zásadu bezprostrednosti a ústnosti pri dokazovaní a pod. V konaní o povolení obnovy konania nemožno preskúmať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní. Konanie o povolení obnovy sa v zmysle ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. obmedzuje predovšetkým na riešenie otázky, či návrh na povolenie obnovy konania obsahuje skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú pre súd nové skôr neznáme.

Krajský súd uvádza, že súd prvého stupňa sa v konaní o návrhu matky odsúdeného J. C. dôsledne vysporiadal so všetkými dôvodmi, pre ktoré žiadala povoliť obnovu konania v predloženej veci.

Krajský súd ako súd nadriadený po prieskume dotknutej veci považuje sťažnostné námietky odsúdeného, prednesené prostredníctvom obhajcu, za nedôvodné. Žiada sa uviesť, že v predloženej veci už raz konal prvostupňový súd o návrhu na povolenie obnovy konania, ktorý podal odsúdený B. C.. Uznesením Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 9Nt/19/2013 zo dňa 19.12.2013, postupom podľa § 399 ods. 2 Tr. por. bol návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania zamietnutý. Na podklade sťažnosti podanej odsúdeným vo veci konal Krajský súd v Žiline, ktorý uznesením, sp.zn. 3Tos/13/2014 zo dňa 6.2.2014 sťažnosť odsúdeného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol. Z odôvodnenia citovaných rozhodnutí je zistiteľné, že i v tomto konaní odsúdený okrem iného namietal znalecký posudok znalcov psychiatrov MUDr. Lexmana a MUDr. Drobu.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odsúdený prostredníctvom obhajcu v sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu zo dňa 13.9.2016 v podstate opakovane napáda závery znaleckého dokazovania a tvrdí, že vo veci by malo byť vykonané nové znalecké dokazovanie, ktorým by boli zohľadnené, jednak vplyvy dlhodobého fyzického násillia jeho otca na jeho psychické zdravie a tiež ktorým by bola zohľadnená jeho rodinná anamnéza a predispozície na duševnú poruchu. Sťažovateľa treba upozorniť, že v predloženej veci boli vypracované dva znalecké posudky. Jeden dňa 29.5.2012 a ďalší dňa 6.10.2012. Navyše znalec MUDr. Juraj Lexman bol v pôvodnom konaní vypočutý na hlavnom pojednávaní dňa 7.3.2013 (č.l. 329), a tiež v aktuálne vedenom konaní na verejnom zasadnutí dňa 13.9.2016 bol vypočutý znalec MUDr. Svetozár Droba. Znalci sa opakovane vyjadrovali a aktualizovali závery písomne podaných znaleckých posudkov. Znalec MUDr. Svetozár Droba, za účasti obhajcu odsúdeného na verejnom zasadnutí okrem iného podrobne vysvetľoval rozdiel medzi pravou pyromániou a tzv. nepravou pyromániou. K vypracovaniu znaleckých posudkov bol pribratý aj konzultant psychológ, ktorý sa vyjadroval ku osobnostnej štruktúre odsúdeného. Na všetky tieto skutočnosti prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia reagoval a podrobne ich rozviedol. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že obhajca odsúdeného v podanej sťažnosti v podstate rozoberá závery podaného znaleckého posudku, a tieto závery zo svojho subjektívneho pohľadu hodnotí inak. Teda nejde o dôkaz nový, súdu skôr neznámy, tak ako má na mysli ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. Iné hodnotenie dôkazu, už vykonaného, nemôže byť tou skutočnosťou, ktorá by bola spôsobilá sama osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné, než pôvodné právoplatné rozhodnutie. Je tiež potrebné uviesť, že obavy sťažovateľa z neposkytnutia potrebnej liečby „pravej pyrománie“ sú predčasné, keďže s touto liečbou sa u odsúdeného ani nezačalo. K nadmernému požívaniu alkoholu sa znalci vyjadrili nielen v písomne podanom znaleckom posudku, ale i vo svojej výpovedi na verejnom zasadnutí. Vyjadrili sa k závislosti odsúdeného na požívaní alkoholu i k vplyvu

alkoholu na jeho protiprávne konanie. Tiež sa vyjadrili k prognóze jeho liečenia. Túto považujú za nie najhoršiu, pokiaľ bude mať liečba dlhodobý charakter.

Na záver krajský súd zdôrazňuje, že jedným zo základných prvkov vlády práva je princíp právnej istoty, ktorý okrem iného vyžaduje, aby v prípade, keď súdy rozhodnú vo veci s konečnou platnosťou, ich rozhodnutie nebolo viac spochybňované. Tento princíp neumožňuje stranám konania, aby sa dožadovali obnovy konania iba z dôvodu opätovného prejednaní a nového rozhodnutia vo veci. Samotná možnosť existencie dvoch názorov na vec nie je dôvodom pre opätovné preskúmanie veci. Odklon od tohto princípu je odôvodnený iba v prípadoch, keď sa vyskytnú okolnosti podstatného a naliehavého charakteru. Právomoc vyšších súdov, zrušovať alebo meniť právoplatné a záväzné súdne rozhodnutia, by mala byť vykonávaná na účely nápravy základných väd a musí byť vykonávaná tak, aby bola v čo najvyššej možnej miere dodržaná spravodlivá rovnováha medzi záujmami jednotlivca a potrebou zabezpečiť efektívnosť súdneho systému. Krajský súd uzatvára, že o takýto prípad, v konaní o návrhu matky odsúdeného B. C., J. C. na povolenie obnovy konania, sa nejedná.

Keďže krajský súd ako súd nadriadený po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že výrok napadnutého uznesenia i konanie predchádzajúce tomuto výroku zodpovedá stavu vecí a zákonu rozhodol tak, že sťažnosť odsúdeného B. C. podanú prostredníctvom obhajcu postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú, zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.